

Medya ve şiddet arasındaki ilişki, “Tarihi Bir Komplo Teorisi” olabilir mi...?

Gelin, birlikte karar verelim...

Aslında çocuklar düşündüğümüzden daha zeki ve daha çabuk öğrenmektedir. Bizler ebeveyn, yetişkinler veya rol model olarak yaptığımız belki de **en büyük hata** onları hafife almak...

Tarihi bir komplo teorisi olan sosyal medya ve özellikle TV’ye, bir de A. Bandura’nın “Sosyal Öğrenme Kuramı”ndan bakalım..!

A. Bandura sosyal öğrenme kuramında “insanların büyük ölçüde gözlemleyerek, taklit ederek ve biçimlendirerek öğrendikleri” tezini savunur. Bunu ispat etmek ve sosyal öğrenme kuramını test etmek için deneysel çalışmalara yönelir.

Öğrenmenin gözlem ve taklit yoluyla oluştuğunu ispatlamak isteyen A. Bandura, **“Hacıyatmaz (Bobo Doll)**

Deneyi”ni gerçekleştirir. Ürkütücü sonuçları olan **“Hacıyatmaz (Bobo Doll) Deneyi”**nin farklı versiyonlarının olduğu bilinmekle beraber konu başlığımızla ilgili olan yani çocuklarımızımıza saldırganlığın ve şiddetin gözlem veya taklit yoluyla nasıl öğretilabileceği deneyine birlikte bir bakalım...

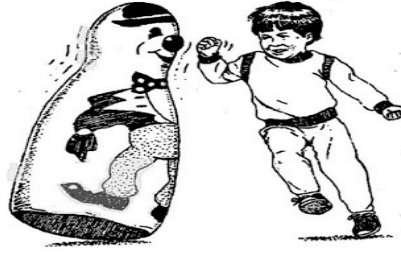
Bu deneyin katılımcıları Stanford Üniversitesi anaokulundan 36 erkek ve 36 kız çocuğu olmakla birlikte katılımcıların yaş aralıkları 37- 69 ay arasında değişmekte ve ortalama yaşları 52 ay olarak belirtilmektedir. Deney için 36 çocuk saldırgan/agresif bir modele, 36 çocuk saldırgan/agresif olmayan bir modele maruz kalmıştır. Uygulama da her grup karma cinsiyetlerden oluşmakla birlikte çocukların yarısının kendi cinsiyet modellerine ve diğer yarısının karşı cinsiyet modellerine maruz kalması sağlanmıştır.

Hacıyatmaz (Bobo Doll) Deneyi...

Resim yapma etkinliği yönergesi ile 3-6 yaşlarında olan 36 kız ve 36 er-

kekten oluşan deney ve kontrol grubu olarak çocuklar iki gruba ayrılır ve ayrı zaman dilimlerinde **hacıyatmazın (bobo doll)** olduğu odaya girmeleri istenir.

Birinci gruptaki çocuklar resim yapmak için odaya alınırlar. Çocuklar resim yaparken yetişkin biri içeri

girek odada bulunan hacıyatmaza **bam güm, tekme tokat, etrafta bulunan çekiç vb. malzemelerle vurma**ya başlar. Aynı zamanda sözlü olarak **“vur, kır, parçala”** vb. nefret içerikli söylemlerde bulunarak yaklaşık 10 dk bu eylemi gerçekleştirir. Ve sonrasında odadan çıkar.

İkinci grup odaya alınır. Çocuklar resim yaparken yine bir yetişkin odaya girer, doğrudan hacıyatmaza giderek ona **sarılr, nazik davranışlar sergiler ve sevgi ifadeleri** kullanır. Sonrasında o da odadan ayrılır.

Bu iki uygulamadan sonra çocuklar yine ayrı zaman dilimlerinde tekrar hacıyatmazında olduğu ve birçok oyuncağın bulunduğu farklı bir odaya girmeleri sağlanır. Birinci grupta şiddet ve saldırgan davranışları gözlemleyen çocuklar, etraflarında çekiç vb oyuncaklara yönelerek veya buna bile gerek duymadan hacıyatmaza **bam güm, tekme tokat** dalarlar. Aynı izledikleri yetişkin gibi **kendileri de şiddet gösterirler.**

Diğer grup ise benzer şekilde göz-

lemledikleri yetişkinin tutum, davranış ve söylemlerine benzer şekilde **kesinlikle saldırganca davranışlar sergilemezler.**

Bandura, bu deneyinde saldırgan/agresif modele maruz kalan çocukların, daha fazla fiziksel ve sözlü olarak saldırgan/agresif davranışlar sergiledikleri ve cinsiyete dayalı olarak da erkek çocuklarının daha fazla saldırganlık/agresiflik sergiledikleri sonucuna ulaşmıştır.

İkna olduk...

A. Bandura sosyal öğrenme kuramında öğrenmenin gözlem ve taklit yolu ile gerçekleştirileceğini yapmış olduğu deney ile bizleri ikna etmiştir.

Ve... Bizlerin, yakın çevremizin veya maruz kaldığımız çevresel faktörlerin birer kopyası olduğumuzu göstermiştir.

Şimdi her şeyin daha hızlı öğrenildiği ve tüketildiği bir dönemdeyken; her şey bir tek “tık” uzağımızda olan ve masum bir yer olmayan internette

mevcutken; ekranlarda masumiyet adı altında barajlar, çukurlar, eşkıyalar, sadakatsizler ve nicelere her gün evimize uğrarken... En büyük iş, sorumluk veya her şey yine biz **ebeveynlere, yetişkinlere veya rol model olanlara** düşmektedir. Şimdilik kirlenmiş veya kirlenmeye devam eden bu dünyada özellikle sosyal medya ve TV üzerinde **kontrolü elimize alarak saf ve masumiyetleri ile bize umut olan çocuklarımız ve yaşanabilir bir dünya için çabalamamız.**

Ne demişti bizimkiler... **NE EKERSEK, ONU BİÇERİZ!**

Sağlıcakla kalmanız ve çocuklarınıza sınımsız sarılmanız umudu ile...

“Bizim Köşemiz”de yarın **uzaktan eğitimde, evde ve her yerde güvenli internet kullanımına yönelik içerik** sunulacaktır.